

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Ipar és művészet

Forrás:

Világ

Osztályozás

Tárgy

378

Hely

Idő

1913

Személy

Bp.
(Hely)

1913 VII 9
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Ipar és művészet Egy minta-iskoláról

Budapest, július 8.

Ilyenkor, nyár elején, zuhatagban ömlenek az iskolai kiállítások, rajzok, művészi munkák, a kézi munka termékei, amelyekben mindenütt új kezdések, új tervek ütök fel a fejüket, hogyan kellene iskolákban, ipari- és művésziskolákban reformálni a művészi nevelést. Az iparosokra nézve idáig úgy állott a dolog: kevésbé törődtek azzal, hogy a művészi ízlés okosan és praktikusán, életbe átvive eljusson hozzájuk. Az iparművészeti iskola műiparosokat és művészeket nevel, kiváltságos iparosokat, akiknek munkái kiváltságos emberek kezébe jutnak és nem hullámszámok szét nagy tömegek közé. A közönséges és mindennapi ipar ízlésének megreformálása pedig a fontos, az, hogy ízléssel pingálja ki szobánkat a szobafestő, apró munkáit jó ízléssel végezze el a bádógos, a lakatos és hadicséretes, hogy nem művészi iskola, hanem az például egy kedvenc könyvünket adjuk a könyvtárhoz, ne sirjunk majd utána napokig, amiért elcsúfították. Az ipar és a művészet között, a kicsi, mindennapi ipar, a százezer ember szükségletének ipara és a nagy művészet között megszakadt az összhang. Komoly és nagy soha sem volt de volt valamilyes, míg el nem söpörte a gyáripár, amely megbontotta a megmaradó kézművesiparosok nyugalmát is. Megbomlott a régi egyensúly ami még volt, és a gyári recipe szabados ízlétlensége zúdult reánk a lakásban, a szerszámokban, épületdiszkekben, házimunkákban és mindenütt, ahol a művészi ízlés kicsiny nyomait kedves lett volna észrevennünk.

Azért jut eszünkbe mindez, mert egy nagy szerű kiállításon, — az Oroszlán-utcai fővárosi iparrajziskola rendezte és most zárult be a napokban, — új ösvényeket vettünk észre arra nézve, okos és sikerült dolgokat, hogyan lehetne azt az elmaradottságot, szomorú hiányt rendbehozni. Ez az iskola régi, valamikor talán még a céhek fiatal-ságát is oktatta, de nincs benne semmi ősdi tradíció. A szelleme friss, mint egy új, modern alapon járó intézménynek. Sokfelé ágazó a tanítási ága, elsősorban iparosokat tanít, de emellett szabad tanfolyamain érdeklődő műkedvelőknek is lehetővé teszi a praktikus utakra, kenyérkereső pályákra készülődést. Külön tanfolyamokon oktat textil- és bőrmunkára, szőnyegszövésre, csipke-készítésre, üvegfestésre, könyvkötésre, iparosoknak szükséges szobrászmunkákra, szóval ízlésben és művészi jártasságban továbbképző-iskolája az iparosoknak. Az a kiemelkedő benne és a nagyon dicséretes, hogy nem művészi iskola, hanem az egészséges átmenetet mutatja az ipari és művészi oktatás között, okos megmunkálójának, hogyan kell harmóniába hozni a művészetet a mindennapi élettel, hogyan lehet a művészi egyéni kezdeménye-

zet és ízlést a mindennapi kisipar valóságában érvényesíteni. Láttunk itt pompás kötésű könyveket, amelyekkel kezdő könyvkötősegek vagy inasok remekelnek, gyönyörű művi gobelineket, izléses, nagyszerű masszaju szőnyeget, szobrokat, melyeket kőfaragótanoncok gyurtak, üveg-festményeket, melyek iparoskezekből a művész ízlésével kerülnek ki s láttuk, amint a bádógos inasok gyermekfantáziáját fogták be nekik szükséges szobrászmunkára. Élni kezdett itt egy új rendszer, mely most születik és felszabadítója lesz a mai iparosoktatás elmaradottságának. A főváros iskolája még nem nevelt új generációkat, mert csak pár esztendő. Ágotai Lajos igazgatósága alatt az új rendszer, idáig csak néhány száz ujizlésű iparos került ki a falai közül. Magában, a saját magerejével nem is képes minden vonalon reformálni, de megindította a felszabadítást, amelyvel vissza akarja adni az iparosok kezdeményező szabadságát, hogy a becstelen sablonok helyett a maga kezdeményezése, modulált érzékenysége után igazodjék az ipari mesterember. Az első lépések bámulatos eredménnyel történtek meg most az Oroszlán-utcai iskolában.